

Eranthis longistipitata

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Eranthis longistipitata* is afgeleid van de geslachtsnaam *Eranthis* en de soortaanduiding *longistipitata*. De geslachtsnaam *Eranthis* is afkomstig van het Griekse 'er' (vroeg) en 'anthos' (bloem), wat letterlijk 'voorjaarsbloem' betekent en verwijst naar de zeer vroege bloei van het geslacht. De soortaanduiding *longistipitata* is samengesteld uit het Latijnse 'longi-' (lang) en 'stipitatus' (gesteeld) en betekent 'langgesteeld' of 'met een lange steel'. Dit onderscheidt de soort van de meer algemene en nauw verwante *Eranthis hyemalis*, die kortere bloemstelen heeft. De Nederlandse naam die soms wordt gebruikt, is langgesteelde winterakoniet.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Taxonomie

Eranthis longistipitata is een knolgewas dat behoort tot de Ranonkelfamilie (Ranunculaceae).

- *Rijk:* Plantae
- *Klasse:* Magnoliopsida (bedektzadigen)
- *Orde:* Ranunculales
- *Familie:* Ranunculaceae (Ranonkelfamilie)
- *Geslacht:* *Eranthis* Salisb.
- *Soort:* *Eranthis longistipitata* Regel

Synoniemen

Een belangrijk synoniem voor *Eranthis longistipitata* is *Eranthis hyemalis* var. *longistipitata*, wat de nauwe verwantschap met de bekende winterakoniet (*Eranthis hyemalis*) benadrukt.

Variëteiten en cultivars

Eranthis longistipitata wordt voornamelijk als botanische soort in de handel aangeboden. Hoewel er cultivars bestaan van het geslacht *Eranthis* (vooral van *E. hyemalis*, zoals 'Flore Pleno' of 'Guinea Gold'), zijn er van *E. longistipitata* zelf geen wijdverbreide of bekende cultivars. De soort wordt gewaardeerd om zijn natuurlijke vorm en verschijning.

Familie

De plant behoort tot de Ranunculaceae, de Ranonkelfamilie. Deze familie omvat veel bekende voorjaarsbloeiers en vaste planten, zoals de boterbloem (*Ranunculus*), de anemoon (*Anemone*) en de monnikskap (*Aconitum*). De soorten binnen het geslacht *Eranthis* zijn knolgewassen die vroeg in het jaar bloeien.

Hoogte

Eranthis longistipitata is een zeer kleine plant. De volwassen hoogte is laag, doorgaans tussen de 5 en 10 centimeter. De bloemen steken net boven de krans van schutbladeren uit.

Bloemkleur

De bloemkleur is heldergeel tot goudgeel. De bloemen zijn kom- tot stervormig en lijken op kleine boterbloemen. Ze hebben meestal zes bloemdekbladen en een krans van ingesneden, groene schutbladeren net onder de bloem. De bloemen sluiten zich bij schemering of bewolkt weer en openen zich weer in de zon.

Bladkleur

De bladkleur is friskgroen tot donkergroen. De definitieve bladeren die aan de basis van de plant groeien, verschijnen pas volledig nadat de bloei is afgerond. Ze zijn handvormig diep ingesneden of gedeeld. De plant sterft in de late lente of vroege zomer bovengronds af (zomer-dormant).

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Eranthis longistipitata* is zeer vroeg, net als andere winterakonieten. De plant bloeit in de late winter tot het vroege voorjaar, meestal van februari tot maart, soms zelfs al in januari tijdens milde winters.

Standplaats

Eranthis longistipitata geeft de voorkeur aan een standplaats in de lichte schaduw tot halfschaduw, met name onder loofbomen en struiken. Dit imiteert zijn natuurlijke boshabitat. De bodem moet humusrijk, los en zeer goed doorlatend zijn, maar wel licht vochtig blijven gedurende de groeiperiode. De plant is gevoelig voor te droge of te natte standplaatsen.

Herkomst

Deze soort is inheems in Centraal-Azië. Hij komt voor in bergachtige regio's, vaak in bosrijke omgevingen waar hij profiteert van de zon voordat de bomen in blad staan.

Soort gewas

Het is een meerjarige, kruidachtige plant die groeit vanuit een kleine knol. Het is een typische stinzenplant of bosplant, geschikt voor verwildering. De plant is in alle delen giftig, met name de knolletjes, die cardiale glycosiden bevatten.

Vermeerderingswijze

Eranthis longistipitata kan succesvol worden vermeerderd door zaad en door deling van de knolletjes. Zaden moeten vers worden gezaaid en hebben vaak een koude periode nodig om te ontkiemen. De knolletjes zijn erg klein en moeten direct na aankoop of het opgraven worden geplant of een nacht in water worden geweekt om uitdroging tegen te gaan. De plant zaait zichzelf onder gunstige omstandigheden gemakkelijk uit.

Klimaatzone

De plant is zeer goed winterhard en kan strenge vorst verdragen, tot ongeveer -25 °C (USDA zones 4-5). De vroege bloei en winterhardheid maken het een geschikte plant voor koelere, gematigde klimaten.

Insecten

Door de zeer vroege bloei is *Eranthis longistipitata* een cruciale, vroege nectar- en stuifmeelleverancier voor de eerste actieve bijen en andere bestuivende insecten, zoals honingbijen en hommels, die op zoek zijn naar voedsel na de winter.

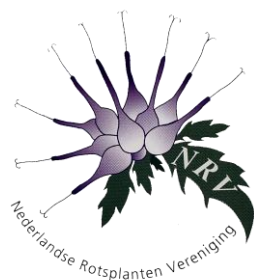
Bronvermelding

<https://www.nijssentuin.nl/eranthis/5902708-eranthis-longistipitala-3274.html>

<https://nl-nl.bakker.com/collections/langgesteelde-winteraoniet-eranthis-longistipitata-lat>

<https://www.allesoverbloembollen.nl/bloembollen-soorten/voorjaarsbloeiende-bolgewassen/eranthis/>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Eranthis>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Eranthis</i> (voorjaarsbloem); <i>longistipitata</i> (langgesteeld); Nederlandse naam Langgesteelde winterakoniet
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Orde:</i> Ranunculales, <i>Familie:</i> Ranunculaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Eranthis</i> , <i>Soort:</i> <i>Eranthis longistipitata</i>
Synoniemen	<i>Eranthis hyemalis</i> var. <i>longistipitata</i>
Variëteiten en cultivars	Geen breed verspreide cultivars, voornamelijk de botanische soort
Familie	Ranunculaceae (Ranonkelfamilie)
Hoogte	5 tot 10 cm
Bloemkleur	Heldergeel tot goudgeel
Bladkleur	Frisgroen tot donkergroen
Bloeiperiode	Februari tot maart (late winter/vroege voorjaar)
Standplaats	Lichte schaduw tot halfschaduw, humusrijke, goed doorlatende grond
Herkomst	Centraal-Azië
Soort gewas	Meerjarige, kruidachtige plant uit een knol (stinzenplant)
Vermeerderingswijze	Zaaien (vers zaad), deling van de knolletjes
Klimaatzone	Zeer goed winterhard (ca. USDA 4-5)
Insecten	Belangrijke vroege nectarbron voor bijen en hommels

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>